

*Miten
testamentti
tehdään ?*

Mikä on testamentti?

Testamentti eli jälkisäädös on tahdonilmaisu, jolla määrätään kuka saa testamentin tekijän omaisuuden tämän kuoleman jälkeen. Jotta testamentti olisi muodollisesti pätevä ja toteuttamiskelpoinen, on testamenttia tehtäessä otettava tarkasti huomioon lain vaatimat määräykset.

Moni ryhtyy tekemään testamenttia vasta hyvin myöhäisessä elämänvaiheessa. Testamentti tulisi kuitenkin tehdä ajoissa ja ajatuksen kanssa.

Kuka saa tehdä testamentin ?

Henkilö joka on täyttänyt kahdeksantoista (18) vuotta, saa testamentilla määrätä omaisuudestaan. Testamentin saa tehdä nuorempikin, jos hän on tai on ollut naimisissa. Samoin viisitoista (15) vuotta täyttänyt saa muutoinkin tehdä testamentin siitä omaisuudesta, jonka hän on ansainnut omalla työllään.

Onko testamentti tehtävä kirjallisesti ?

Testamentti on tehtävä kirjallisesti kahden todistajan ollessa yhtäaikaa läsnä. Kun testamentin tekijä on allekirjoittanut testamentin tai tunnustanut siinä olevan allekirjoituksensa, todistajien on todistettava testamentti nimikirjoituksellaan. Heidän on tiedettävä, että kyseinen asiakirja on testamentti. Testamentin tekijä saa kuitenkin päättää, tahtooko hän ilmoittaa heille testamenttinsa sisällön.

Mikäli testamentin tekijä sairauden tai muun pakottavan syyn vuoksi ei voi tehdä testamenttia edellä mainitulla tavalla, hän saa tehdä ns. hätätilatestamentin suullisesti kahden todistajan ollessa yhtäaikaa läsnä.

Hätätilatestamentin saa tehdä ilman todistajiaakin kirjoitetulla ja allekirjoitetulla asiakirjalla. Hätätilatestamentti raukeaa, jos testamentin tekijällä esteen lakattua on kolmen kuukauden ajan ollut tilaisuus määrätä omaisuudestaan sillä tavalla kuin tässä edellä ensimmäisessä kappaleessa on sanottu. Hätätilatestamentti tulee käytännössä harvoin kysymykseen, esimerkiksi merihädässä tai onnettomuustilanteessa.

Kuka kelpaa todistajaksi ?

Todistajaksi eivät kelpaa:

1. Alle 15 - vuotias
2. Psykkisistä häiriöistä kärsivä henkilö. Todistajan on käsitettävä testamentin merkitys ja pystyttävä arvioimaan testamentin tekijän henkistä tilaa sekä testamenttitaroituksen vakavuutta.
3. Testamentin tekijän puoliso.
4. Testamentin tekijän lähisukulaiset: vanhemmat, isovanhemmat, isä, äiti, ottoisä, ottoäiti, lapsi, lapsenlapsi ja ottolapsi.

5. Lankoussuhteessa oleva henkilö.

Lakikielessä kutsutaan langoksi kaikkia niitä joiden sukuun kuuluminen perustuu avioliittoon: äitipuoli, isäpuoli, isoäitipuoli, isoisäpuoli, lapsipuoli, lapsenlapsipuoli, anoppi, appi, miniä, vävy, vaimon veli ja sisar, miehen veli ja sisar.

6. Testamentintekijän veli tai sisar tai näiden aviopuoliso.

7. Johtokunnan tai hallituksen jäsen yhteisössä, jonka hyväksi testamentti tehdään

8. Todistajana ei voi toimia mikäli omaisuutta määrätään:

1. todistajalle itselleen
2. todistajan puolisolle
3. henkilölle, joka on testamentin todistajana kohdissa 4-6 selostetussa suhteessa.

Mistä omaisuudesta testamentilla saa määrätä ?

Henkilö, jolla ei ole rintaperillisiä, voi testamentilla määrätä kaikesta omaisuudestaan. Rintaperillisillä tarkoitetaan lapsia, ottolapsia ja näiden jälkeläisiä.

Rintaperillisillä on aina oikeus lakiosaan, lukuun ottamatta joitakin laissa määrättyjä erityistapauksia. Rintaperillisillä on oikeus testamentista huolimatta saada puolet heille muutoin tulevan perinnön arvosta.

Mikäli testamentin tekijä, jolla on yksi tai useampi rintaperillinen, määrää testamentissaan enintään puolesta omaisuudestaan, hän ei loukkaa kenenkään oikeutta lakiosaan.

Miten pitkälle ulottuvia määräyksiä testamentissa saa antaa ?

Testamentissa voi määrätä, kuka saa testamentatun omaisuuden ensimmäisen vastaanottajan jälkeen. Tällaiset ensisijaiset ja toissijaiset määräykset tulevat kysymykseen varsinkin keskinäisissä testamenteissa. Esimerkiksi puoliset voivat määrätä, että heidän omaisuutensa jää sille, joka elää kauemmin. Toissijaismääräyksessä puoliset ilmoittavat, kuka saa molempien omaisuuden sen jälkeen, kun kumpikin on kuollut.

Miten testamentin lisäys tai muutos tehdään ?

Testamentin lisäys tai muutos on tehtävä samalla tavalla kuin testamentti. Testamentin tekstiä ei pidä mennä myöhemmin korjailemaan, vaan muutokseen tai lisäykseen nähden on noudatettava kaikkea sitä, mitä testamentin tekemisestä on säädetty.

Miten testamentti puretaan ?

Testamentin tekijä voi koska tahansa peruuttaa testamentin. Kun testamentti peruutetaan tekemättä uutta testamenttia, laissa määrätty perimisjärjestys palaa voimaan.

Peruuttamisessa voidaan käyttää erilaisia menettelytapoja. Testamentti voidaan peruuttaa siinä järjestyksessä kuin testamentin tekemisestä on säädetty. Peruuttaminen voidaan tehdä polttamalla tai repimällä asiakirja. Se voidaan tehdä myös muulla tavalla, joka

selvästi ilmaisee, ettei määräys enää vastaa testamentin tekijän viimeistä tahtoa, kuten ylliviivaamalla testamentti tai siinä oleva testamentin tekijän allekirjoitus.

Mikäli testamentissa on määrätty jokin esine tietylle testamentin saajalle, mutta testamentin tekijä myy tai luovuttaa esineen itseltään pois, tuo testamenttimääräys peruuntuu.

Lupaus olla peruuttamatta testamenttia ei ole sitova.

Testamentin tekijälle, joka testamentissaan haluaa muistaa Hyvän vanhenemisen tukisäätiötä

-Testamentti voidaan sen säilyttämisen varmistamiseksi tehdä kahtena kappaleen, joita säilytetään eri paikoissa, esim. pankkilokerossa ja kotona.

-Haluttaessa testamentti voidaan jättää säilytettäväksi Hyvän vanhenemisen tukisäätiöön. Tämä ei millään tavoin rajoita testamentin tekijän oikeutta milloin tahansa muuttaa tai peruuttaa sitä. Testamenttia säilytetään luottamuksellisena. Siitä ei anneta tietoja muille ennen testamentin tekijän kuolemaa.

Neuvoja ja ohjeita testamenttiasioissa antaa säätiön asiamies puh: 09-7257 1111.

Verotusnäkökohta

Hyvän vanhenemisen tukisäätiö on yleishyödyllisenä yhteisönä testamentilla saamastaan omaisuudesta vapaa perintöverosta. Näin ollen testamentilla määrätty omaisuus menee vähentämättömänä hyvän vanhenemisen tukemiseen.

Avustaminen testamentin tekemisessä

Laatiessaan toisen henkilön testamenttia laatijan on huomattava että testamentissa on ilmaistava testamentin tekijän painostamaton ja houkuttelematon tahto hänen omaisuutensa suhteen. Testamentin laatija on vastuussa siitä, että testamentin tekijän tahto toteutuu sillä tavalla, kuin hän on tarkoittanut.

Mistä lisätietoja ?

Testamentteja koskeva lakiteksti on perintökaaren luvuissa 9-16, joka löytyy Suomen Laki I:n osastosta Si 235.

Esimerkkejä testamenteista

Seuraavassa esitellään viisi asiakirjaluonnosta esimerkkeinä siitä, minkälaisia asioita testamentteihin otetaan tai voidaan ottaa. Mallin lainaaminen sellaisenaan ei kuitenkaan monessa tapauksessa ole viisasta.

Jokaisen testamentin on vastattava juuri kyseisen testamentin tekijän olosuhteita eikä tällöin saa kiinnittää liiaksi huomiota vakiintuneisiin sanontoihin. Pienetkin yksityiskohdat voi olla aiheellista kirjata testamenttiin, kunhan monisanaisuudesta ei aiheudu tulkinnallisia vaikeuksia.

Kun käytetään juridisia termejä, niiden merkitys on syytä tarkistaa. Esimerkiksi käsite irtain omaisuus on hyvin laaja. Siihen kuuluvat mm. vuokramaalla olevat rakennukset, arvopaperit, pankkitilit ja raha. Myös asunto-osakkeet ovat irtainta omaisuutta. Mikäli käytetään ilmaisua käteisvarat ilman lisätäsmennystä, voi jäädä epäselväksi, tarkoittako testamentin tekijä niillä myös pankkitilejä.

Esimerkkeinä olevat testamentit ovat ohjeellisia, joiden pohjalta testamentin tekoa suunnitteleva henkilö voi miettiä mitä kaikkea omaan testamenttiinsa haluaa sisällyttää. On kuitenkin aina suositeltavaa turvautua esim. oman pankin lakimiehen apuun, kun varsinainen testamentin laadinta on ajankohtainen.

Esimerkki I**Testamentti**

Tekijä Matti Sakari Lahtinen (010130-5678)
Satamakatu 5, 50100 Mikkeli

Testamenttimääräys

Ilmoitan täten viimeisenä tahtonani ja testamenttinani, että kaikki omaisuuteni, olkoonpa se minkä nimistä tai laatuista tahansa, on kuolemani jälkeen annettava Hyvän vanhenemisen tukisäätiölle, sille perustettavaan nimeäni kantavaan rahastoon.

Mikkelissä 30. syyskuuta 2008

Matti Sakari Lahtinen
Mikkeli

Todistus:

Varta vasten kutsuttuina ja yhtäaika läsnä olevina todistamme täten, että Matti Sakari Lahtinen, jonka henkilökohtaisesti tunnemme, on tänään terveellä ja täydellä ymmärryksellä sekä vapaasta tahdostaan ilmoittanut edellä olevan sisältävän hänen viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa sekä että hän samalla on tänään testamenttinsa omakätisesti allekirjoittanut.

Paikka ja aika edellä mainitut

Ville Olavi Kauppila
Autoilija, Mikkeli

Kaisa Kauppila
Kassanhoitaja, Mikkeli

Esimerkki II

Tässä testamentissa on Hyvän vanhenemisen tukisäätiö yhtenä erityisjälkisäädöksen saajana. Tähän tapaan testamentissa voidaan määrätä annettavaksi säätiölle mikä tahansa rahamäärä, osakkeita, arvo-osuuksia tms. Samoin kuin kiinteistö tai määräala kiinteistöstä.

Testamentti

Tekijä: Maanviljelijä Matti Sakari Vilkas (221135-1234)
Maaseläntie 534, 60100 Seinäjoki

Testamenttimääräys:

Ilmoitan viimeisenä tahtonani ja testamenttinani, että omaisuuteni on kuolemani jälkeen jaettava seuraavalla tavalla:

1. Hyvän vanhenemisen tukisäätiölle on annettava As. Oy Etupiha 9 B:n osakkeet nrot 599-699, jotka oikeuttavat osoitteessa Etupiha 9 B 2, 60100 Seinäjoki, olevan kolme huonetta ja keittiö käsittävän huoneiston hallintaan.
2. Monivuotiselle ystävälleni, Pekka Matias Virranjuoksulle määrään olohuoneessani olevat Elias Paikkarin ja Toivo Mäenpään maalaukset sekä Matts Nyqvistin pronssiveistoksen.
3. Kaikki muu omaisuuteni, olkoonpa se minkä nimistä tai laatuista tahansa, on annettava perimysjärjestyksen mukaiseen jakoon.

Seinäjoella 10.10.2008

Matti Sakari Vilkas
Maanviljelijä, Seinäjoki

Todistus:

Varta vasten kutsuttuina ja yhtä aikaa läsnä olevina todistamme täten, että maanviljelijä Matti Vilkas, jonka henkilökohtaisesti tunnemme, on tänään terveellä ja täydellä ymmärryksellä sekä vapaasta tahdostaan ilmoittanut edellä olevan sisältävän hänen viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa sekä että hän samalla on tänään testamenttinsa omakätisesti allekirjoittanut.

Paikka ja aika edellä mainitut

Marja Mäki
Emäntä
Nurmo

Matti Mäki
Maanviljelijä
Nurmo

Esimerkki III

Testamentissa on Hyvän vanhenemisen tukisäätiö yleistestamentinsaajana ja erityistä omaisuutta annetaan muille.

Testamentti

Tekijä: Sairaanhoidaja Sinikka Kaarina Savonen (050550-0124)
Suviahonkatu 5 A 1, 33100 Tampere

Ilmoitan viimeisenä tahtonani ja testamenttinani, että omaisuuteni suhteen on kuolemani jälkeen meneteltävä seuraavalla tavalla:

1. Veljeni Kauko Juhani Savosen lapset Jukka Kalevi ja Sirkka-Maija Savonen saavat talletustililläni olevista varoista kumpikin 40.000 markkaa, joka on talletettava heidän nimilleen Tampereen Seudun Osuuspankkiin. Rahasumman korkoineen he voivat nostaa 18 vuotta täytettyään.
2. Kaiken muun omaisuuteni saa Hyvän vanhenemisen tukisäätiön Pirkanmaan maakuntarahasto täysin omistusoikeuksin.

Tampereella 15. Marraskuuta 2008

Sinikka Kaarina Savonen
Sairaanhoidaja, Tampere

Todistus

Varta vasten kutsuttuina ja yhtäaika läsnäolevina todistamme täten, että sairaanhoidaja Sinikka Savonen jonka henkilökohtaisesti tunnemme, on tänään terveellä ja täydellä ymmärryksellä sekä vapaasta tahdostaan ilmoittanut edellä olevan sisältävän hänen viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa sekä että hän samalla on tänään testamenttinsa omakätisesti allekirjoittanut.

Paikka ja aika edellä mainitut

Vappu Kovanen
Opettaja
Tampere

Tarja Liisa Vuorela
Opettaja
Tampere

Esimerkki IV

Aviopuolisot, joilla ei ole lapsia, antavat keskinäisessä testamentissa viimeksi eloon jäävälle puolisolle hallintaoikeuden testamentilla saatavaan ensiksi kuolleen puolison omaisuuteen. Molempien kuoltua omaisuus siirretään Hyvän vanhenemisen tukisäätiön Pohjois-Karjalan maakuntarahastolle. Koska eloonjäänyt puoliso ei saa omaisuuteen omistusoikeutta hän ei myöskään ole velvollinen maksamaan perintöveroa. (Perintövero- ja lahjaverolaki 8.§ Ve 401.)

Keskinäisten testamenttien juridiset seuraamukset ovat hyvin monitahoisia ja siksi näiden laadinnassa on suositeltavaa turvautua lakimiehen apuun.

Keskinäinen Testamentti

Tekijät: 1. Luokanopettaja Sirkku Liisa Roikonen (221133-1234) ja

2. Rehtori Kauko Olavi Roikonen (311230-1234)

Molempien osoite Sateenkaari 5, 40100 Jyväskylä

Testamenttimääräys

Ilmoitamme viimeisen tahtonamme, että kuoltuamme omaisuutemme kanssa on meneteltävä seuraavasti:

1. Toisen meistä kuoltua eloon jäävä saa koko pesämme omaisuuden hallintaoikeuden.
2. Meidän molempien kuoltua Omaisuutemme on annetta täysin omistusoikeuksin Hyvän vanhenemisen tukisäätiön Keski-Suomen maakuntarahastolle.

Jyväskylässä 12.12.2008

Sirkku Liisa Roikonen
Luokanopettaja, Jyväskylä

Kauko Olavi Roikonen
Rehtori, Jyväskylä

Tämän testamentin tekijät, luokanopettaja Sirkku Liisa R-oikonen ja hänen miehensä Kauko Olavi Roikonen, jotka entuudestaan tunnemme ovat tehneet testamentin riittävällä ymmärryksellä ja omasta vapaasta tahdostaan. Meidän ollessamme yhtäikää läsnä Sirkku ja Kauko Roikonen ovat omakätisesti allekirjoittaneet testamentin selvitettyään ensin meille, että testamentti sisältää heidän viimeisen tahtonsa.

Veli Hannula
Kauppia, Jyväskylä

Suvi Hannula
Kirjanpitäjä, Jyväskylä

Esimerkki V

Testamentin tekijät haluavat keskinäisessä testamentissa antaa toisen kuoltua täyden omistusoikeuden omaisuuteensa viimeksi eloon jäävälle ja molempien kuoltua siirtää sen Hyvän vanhenemisen tukisäätiölle. Paitsi aviopuolisot, keskinäisen testamentin voivat tehdä sisarukset, ystävykset jne. Kuten tässä esimerkissä.

Tällöin kuitenkin verojen kokonaismäärä voi muodostua suureksi. Tällaisen keskinäisen testamentin perusteella viimeksi eloon jäävä joutuu maksamaan perintöveroa perintönä saamastaan omaisuudesta.

Puolison perintövero määrätään alhaisemman I-veroluokan mukaan. Mikäli edunsaaja on veli, sisar, veli- tai sisarpuoli tai jonkun edellä mainitun jälkeläinen, joutuu hän maksamaan perintöveron kaksinkertaisena. Mikäli perintö menee muulle kuin em. sukulaiselle tai vieraille on perintövero kolminkertainen.

Testamentti

Tekijät

1. Entinen liikkeenharjoittaja Eine Aina Tuullos (221228-1234) Pääkatu 12, 96100 Rovaniemi.
2. Ompelija Riitta Sisko Penttilä, os Saastamoinen (070827-123H) Jokikatu 3, 96100 Rovaniemi

Testamenttimääräys

Ilmoitamme viimeisenä tahtonamme ja testamenttinamme, että toisen meistä kuoltua eloon jäänyt saa täyden omistusoikeuden kaikkeen omaisuuteemme ja että viimeksi eläneen kuoltua omaisuutemme saa täysin omistusoikeuksin Hyvän vanhenemisen tukisäätiö, Lapin maakuntarahasto.

Rovaniemellä 7.12.2008.

Eine Aina Tuullos

Entinen liikkeenharjoittaja
Rovaniemi

Riitta Sisko Penttilä

Ompelija
Rovaniemi

Todistus:

Varta vasten kutsuttuina ja yhtäaikaan läsnä olevina todistamme täten, että entinen liikkeenharjoittaja Eine Aina Tuullos ja Ompelija Riitta Sisko Penttilä, jotka henkilökohtaisesti tunnumme, ovat tänään terveellä ja täydellä ymmärryksellä sekä vapaasta tahdostaan ilmoittaneet edellä olevan sisältävän heidän viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa sekä että he samalla ovat tänään testamenttinsa omakätisesti allekirjoittaneet.

Paikka ja aika edellä mainitut

Sakari Onni Toivonen
Koneteknikko, Rovaniemi

Anna Lahja Toivonen
Myyjä, Rovaniemi